בס"ד

סילבוס לקורס: הוראת המשנה - לחוג תנ"ך מחשבת ישראל, 00552.1.1

שם המרצה: האיתן יונה

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , קורס שנתי

מספר השעות ונקודות זכות: 2 ש"ש, 4 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה: המטרות מתחלקות לכמה תחומים. התלמידות ירכשו ידע, מיומנויות וכן הסתכלות רחבה על מקומה של המשנה במערכת התורה שבעל פה.

1. התלמידה תרכוש מיומנות ראשונית בלימוד עצמאי של משנה
2. התלמידה תתמצא בפרשני המשנה ובכלי עזר שונים ללימוד המשנה
3. התלמידה תתייחס למשנה כחוליה ראשונית בשרשרת המסירה של התורה שבעל פה, על הרצף שבין התורה שבכתב - לגמרא
4. התלמידה תכיר ותגדיר את המושגים הלכתיים המוטמעים במשנה, אך תבחין בינם ובין פסיקת הלכה, שהרי אין פוסקים הלכה מן המשנה
5. התלמידה תכיר את המתודיקה של המשנה, ואת אופיה המיוחד של התורה שבעל פה, כפי שהוא משתקף בלשון המשנה ובשיקולי העריכה של רבי יהודה הנשיא
6. התלמידה תדע לזהות את השקפת עולם, הערכים והמוסר, העומדים ברקע המשניות

תיאור הקורס: הקורס עוסק בהיכרות עם עולם התורה שבעל פה, לשונה וסגנונה, ערכיה והדמויות המוצגות בה. במהלך השנה נלמד את מסכת ברכות, ודרכה נחשף לעולמם של חז"ל ותורתם.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	רקע היסטורי
2	מסכת ברכות – תכנים, מבנה, וערכים
3	פרקים א-ג: קריאת שמע
4	פרקים ד-ה: תפילה
5	פרק ו: ברכות הנהנין
6	פרקים ז-ח: מחלוקות בית שמאי ובית הלל בסעודה
7	פרק ט: ברכות שונות ואגדות
8	העשרה

חובות הסטודנט במהלך הסמסטרים יש חובת נוכחות ותרגול בכיתה. בסוף סמסטר א' על התלמידה להגיש עבודה המתרגלת את המיומנויות

בקורס: שנרכשו בשיעורים. התלמידה נדרשת ללמוד לבדה פרק במשנה במסכת מגילה, ולענות על שאלות מנחות העוסקות בתחומי הלימוד השונים. בין השאר נדרשת התלמידה לחפש מקורות להעשרה סביב הנושאים הנלמדים (למשל על לוח השנה היהודי), לעיין בגמרא ובפרשני המשנה, ולגלות יכולת הבנה טובה של המשניות. בסיום סמסטר ב' יתקיים מבחן על הנושאים העיקריים שנלמדו בשני הסמסטרים.
במהלך השנה, התלמידות רשאיות להציג לכיתה מאמרים בנושאים הנלמדים ('רפרט') ולקבל בונוס של 5 נקודות בציון הסופי.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
תרגילים	10%	
עבודה סמסטר א	40%	
מבחן סמסטר ב	45%	
השתתפות פעילה	5%	

רשימה ביבליוגרפית:

רשימת ביבליוגרפיה חובה
משנה ופרשניה – רמב"ם, המאירי, רע"ב, תוספות יו"ט, מלאכת שלמה, יכין ובעז. הוצ' זכר חנוך.
פירוש פנחס קהתי למשנה.
לקט מתוך משניות מבוארות ומצוירות (משניות מבוארות, משניות מאירות, משנה בהירה) ועוד.
לקט מתוך קובצי משניות של משרד החינוך, בהוצאת ת"ל – בר אילן וכן בהוצאת הר' יוסף צבי רימון בתוכנית הלימודים החדשה.
אייזנברג י ודומוביץ ע. תורה מסיני, ספרית השכל תשע"א
לאו ב. חכמים:: ימי גליל (כרך III), ידיעות ספרים 2008

מאמרים לרפרט (רשות)
אייזנברג י. חמישים שנות לבטים, משרד החינוך תשמ"ח http://www.daat.ac.il/daat/toshba/hamishim/levatim.pdf
בן שלמה א. הוראת משנה במחזור שני של לימוד, שמעתין תשל"ז עמ' 130-140
www.herzog.ac.il/vtc/0022548.doc

מרגליות הרב ר. יסוד המשנה ועריכתה, מוסד הרב קוק תש"ן6
נגן, יעקב. נשמת המשנה: קריאה ספרותית וחיפוש משמעות, דביר תשע"ו
שביב י. להוראת מסכת ברכות, סדר ותבנית במשנה, משרד החינוך, תשמ"ז
שוורץ, י. הוראת התורה שבעל פה, עבודת דוקטור. http://www.daat.ac.il/daat/toshba/horaat/b3-2.htm
שימל ח. תורת חז"ל – תורה מן השמים, מבוא לתורה שבעל פה, מוסד הרב קוק תשס"ד.